

ORIENTERINGSNOTAT

24. marts 2023
2023 - 4674
son

Orienteringsnotat om Erhvervsstyrelsens afsluttede undersøgelse af Danfoss' eksport af varmevekslere til flåden i Rusland

DR og Danwatch bragte medio maj 2022 historier om, at Danfoss A/S' datterselskab i Rusland havde solgt og leveret varmevekslere til byggeriet af russiske militære fartøjer i perioden 2015 til 2021. På den baggrund startede Erhvervsstyrelsen (ERST) en undersøgelse af, om sanktionerne mod Rusland eller dual-use eksportkontrolreglerne var blevet overtrådt.

For at oplyse sagen indhentede ERST en række redegørelser, svar og teknisk materiale fra Danfoss. I materialet oplyste Danfoss bl.a., at virksomheden havde eksporteret produkter til deres datterselskaber i Rusland, men at disse eksporter overholdt gældende regler. ERST har desuden inddraget Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) for en teknisk vurdering af de pågældende produkter.

Der gælder en række forbud mod eksport af visse produkter til Rusland, ligesom dual-use eksportkontrolreglerne stiller krav om eksporttilladelse forud for eksport ud af EU for visse produkter og teknologier. Eksporter til Rusland i strid med disse regler vil kunne ifalde et strafferetligt ansvar.

EU's sanktioner mod Rusland

ERST har undersøgt, om Danfoss' eksporter af varmevekslere i perioden 2015 til 2021 var omfattet af de dagældende EU-sanktioner.

Som led i denne undersøgelse har ERST sendt Danfoss' tekniske specifikationer af produkterne til FMI mhp. en teknisk vurdering af produkterne. FMI vurderede, at de eksporterede produkter ikke var omfattet af dual use-kontrollisten. Da produkterne ikke var på kontrollisten, og da produkterne i øvrigt ikke var omfattet af øvrige bilag til forbudsbestemmelser, er det ERST's vurdering, at Danfoss' eksporter ikke var omfattet af sanktionerne mod Rusland.

Dual use-eksportkontrolreglerne

Som led i undersøgelsen af om Danfoss' eksporter af varmevekslere i perioden 2015 til 2021 kunne være omfattet af de dagældende dual use-eksportkontrolregler, fik ERST fortaget førnævnte tekniske vurdering fra FMI, som vurderede, at de pågældende produkter ikke var omfattet af dual use-

kontrollisten. FMI vurderede dog, at en række plader og pakninger til varmevekslere, samt visse varmevekslere kunne være omfattet af de såkaldte catch-all regler, som følger af en EU-forordning. Catch-all reglerne betyder, at produkter - der ikke er opført på dual-use kontrollisten - stadig kan være omfattet af dual-use reglerne, hvis de skal bruges til særligt kritiske formål. Disse kritiske formål er masseødelæggelsesvåben, som fx nukleare, kemiske eller biologiske våben, eller til militær endelig anvendelse i et land underlagt våbenembargo. Catch-all reglerne er et sikkerhedsnet, der er vedtaget for at beskytte mod spredning af produkter til førnævnte kritiske formål.

Det følger af catch-all reglerne, at hvis en eksportør gennem egne undersøgelser bliver bekendt med, at produkter, som eksportøren agter at eksportere, helt eller delvis er bestemt til en af de førnævnte kritiske anvendelser, skal eksportøren meddele dette til Erhvervsstyrelsen, som herefter afgør, om der skal kræves tilladelse til eksporten.

I redegørelserne fra Danfoss har virksomheden understreget, at de alene leverede produkter og materialer til deres russiske datterselskab, men at de ikke var involveret i design, produktion eller salg herfra. Virksomheden har således oplyst, at hverken Danfoss A/S eller dets danske datterselskaber vidste, hvilke kunder de russiske datterselskaber havde, eller hvad kunderne skulle bruge produkterne til.

Det er ERSTs vurdering, at Danfoss ikke var juridisk forpligtet til at kontakte ERST forud for eksporterne til Rusland, idet det lægges til grund, at hverken Danfoss A/S eller dets danske datterselskaber vidste, hvilke kunder de russiske datterselskaber havde, eller hvad produkterne skulle bruges til, efter de blev solgt fra de russiske datterselskaber.

På den baggrund er ERSTs samlede vurdering af sagen, at Danfoss A/S ikke har overtrådt sanktionerne eller dual-use reglerne.